

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-556/22-E

Název	Vyšší odborná škola pedagogická a Střední pedagogická škola, Litomyšl, Komenského nám. 22
Sídlo	Komenského nám. 22, 570 01 Litomyšl
E-mail	vospspgs@vospspgs.cz
IČ	62 032 381
Identifikátor	600 012 794
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Stanislav Leníček
Zřizovatel	Pardubický kraj
Místo inspekční činnosti	Komenského nám. 22, Litomyšl Strakovská 1071, Litomyšl
Termín inspekční činnosti	2., 3. a 11. až 13. 5. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Vyšší odborná škola pedagogická a Střední pedagogická škola, Litomyšl, Komenského nám. 22 (dále „škola“) vykonává činnost střední školy, vyšší odborné školy, domova mládeže a školní jídelny.

Ve střední škole jsou vyučovány v denní formě dva čtyřleté obory ukončované maturitní zkouškou (Předškolní a mimoškolní pedagogika, Pedagogické lyceum). Od minulé inspekční činnosti se zde počet tříd zvýšil na 14, celkem se v nich vzdělávalo 437 dívek a chlapců. Speciální vzdělávací potřeby byly diagnostikovány u 11 žáků. Vyšší odborné vzdělávání se uskutečňuje v oboru Předškolní a mimoškolní pedagogika ukončovaném absolutoriem. Denního studia v délce tří let se aktuálně účastnilo 348 studentů, čtyřletého dálkového 194 studentů. Dohromady jsou rozděleni do 23 studijních skupin.

Kapacita domova mládeže, který se nachází přibližně ve vzdálenosti dva kilometry od budovy školy, je zcela naplněna. Ubytováno bylo celkem 222 žáků střední školy. Ve stejném objektu je umístěna i školní jídelna, která poskytuje stravování žákům, studentům i pracovníkům školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola si od minulé inspekční činnosti udržela svoji vysokou úroveň, a to zejména vzhledem k aktivní práci vedení školy. Ředitel a jeho dvě zástupkyně tvoří úzce spolupracující tým, který se snaží školu stále a ve všech oblastech posouvat vpřed. Průběžně monitorují a vyhodnocují jednotlivé procesy, promýšlejí opatření ke zlepšení, která následně promítají do vydávaných strategických i organizačních dokumentů. Při jejich zpracování jsou nápomocny i další poradní struktury vedení školy (kolegium, studentská rada apod.), delegování pravomocí a úkolů na ostatní pracovníky je funkční. Odborná erudice všech zainteresovaných je zřejmá z inovací kurikulárních programů, a to nejen pro střední a vyšší odbornou školu, ale i pro velice žádané kurzy dospělých v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, k jejichž realizaci je škola akreditována MŠMT.

Kvalitní personální zajištění vzdělávacího procesu přináší bezproblémové naplnění vzdělávacích programů. Kolektiv pedagogů je stabilizovaný, přes malé změny způsobené přirozenými odchody zůstává míra odborné kvalifikovanosti vysoká. Profesní rozvoj zaměstnanců je vedením školy podporován, v posledních dvou letech však byl ovlivněn pandemií Covid-19, mnoho vzdělávacích akcí bylo z tohoto důvodu zrušeno, případně proběhlo on-line. I proto byl kladen důraz na interní společná školení pedagogického sboru zaměřená na elektronizaci výuky. V rámci zvýšení vzdělávací mobility pedagogové pravidelně vyjíždějí do zahraničí, kde se účastní jazykově-metodických kurzů. Získané poznatky jsou pak různou měrou aplikovány ve výuce.

Ředitel aktivně zajišťuje průběžné zlepšování materiálních podmínek školy. V poslední době se uskutečnila nákladná rekonstrukce elektroinstalace, užívací standard školní budovy zvýšila modernizace počítačové učebny včetně nákupu digitálních technologií i do dalších prostor školy (notebooky, dataprojektory atd.), což má pozitivní dopad na efektivitu výuky. Přinosem bylo také vybudování učebny dramatické výchovy, která umožňuje aktivní realizaci různých kreativních činností. Kromě toho je pozornost věnována obměně učebních pomůcek, včetně finančně nákladných klavírů, či vybavení v domově mládeže. Prostředí je čisté, estetické. Zajímavou atmosféru nabízí půdní prostor, kde se konají výstavy, aktuálně maturitních výtvarných prací. Nevýhodou je značná docházková vzdálenost některých sportovišť a také školní jídelny. Bezbariérový areál domova mládeže, umístěný v klidném

prostředí, umožňuje ubytovaným žákům využít veškeré materiální zázemí pro podporu svých zájmů a zálib i rozvoj vlastní samostatnosti. Prostory jsou upravené, účelně zařízené pro příjemné trávení volného času žáků.

Vedení školy klade důraz na vytváření pozitivních, respektujících vztahů mezi vsemi účastníky vzdělávání, usiluje o zajištění podmínek pro fyzické i psychické bezpečí žáků a studentů. Problematika prevence rizikového chování je řešena v rámci týmu školního poradenského pracoviště (zástupkyně ředitelky, výchovná poradkyně, školní psycholožka a metodička prevence), který poskytuje komplexní poradenské služby žákům, studentům, zákonným zástupcům i pedagogům. Spolupracuje s třídními učiteli i vedoucími studijních skupin, podle potřeby jsou kontaktována odborná pracoviště apod.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka ve střední škole je realizována na základě vyučovaných oborů podle dvou školních vzdělávacích programů, a to „Předškolní pedagogika a vychovatelství“ a „Pedagogické lyceum“. Stanovené učební plány byly naplněny. Součástí vzdělávacího procesu je průběžná i souvislá pedagogická praxe zaměřená na podporu rozvoje dovedností potřebných pro pracovní život.

Pro hospitovanou výuku byla společným rysem přívětivá pracovní atmosféra, kdy žáci bez obav komunikovali s vyučujícími, kladli doplňující otázky a vyjadřovali se k danému tématu. Obsah i struktura všech sledovaných hodin byly předem dobře promyšlené a připravené, pedagogové je realizovali v přiměřeném tempu, bez prostoju. Vzdělávací cíle byly zřejmé, učitelé je v průběhu výuky vhodně přizpůsobovali aktuálním potřebám žáků, případně upravovali program hodiny tak, aby se je podařilo naplnit. Nejčastěji byl využíván frontální způsob práce v kombinaci s aktivizujícími vzdělávacími metodami a formami. Pokud učitelé ve výuce hráli dominantní roli, bylo pozitivem, že předávané informace se snažili zasadit do kontextu běžného života, s důrazem na jejich praktické využití. Zařazení skupinové či párové práce bylo ve většině případů funkční, jen ojediněle se jednalo o formální záležitost, kdy žáci sice seděli pohromadě, ale vzájemně nekomunikovali a nespolupracovali. Hodiny cizích jazyků byly vedeny ve vyučovaném jazyce, čeština se objevila jen v případě, kdy bylo zřejmé, že žáci nerozumí. Patrná byla snaha o rozvoj komunikačních dovedností a kompetencí, účelně byla zařazována i poslechová cvičení. Pro zvýšení efektivity vzdělávání pedagogové zpravidla využívali didaktickou techniku, nejčastěji z důvodu vizualizace obsahu, práci s informacemi bylo věnováno minimum času. V hodinách nebyla patrná výraznější diferenciace práce, učitelé se všemi žáky pracovali stejnými metodami a totožným tempem, včetně nadaných i těch se speciálními vzdělávacími potřebami. V menší míře uplatňovali pedagogickou diagnostiku a poskytovali žákům účelhou zpětnou vazbu, která jim umožňovala efektivněji pracovat. Shrnutí a zejména zhodnocení proběhlé výuky jak ze strany vyučujících, tak ze strany žáků, bylo zaznameňáno ojediněle.

Ve vyšší odborné škole je studium vedeno podle akreditovaného vzdělávacího programu s názvem „Předškolní a mimoškolní pedagogika“, který nabízí tři zaměření, přičemž preferovaná jsou dvě, a to Speciální pedagogika a Předškolní pedagogika. Třetí zaměření Pedagogika volného času nebylo vzhledem k nízkému počtu zájemců otevřeno. Vzdělávací obsah je soustředěn v jednotlivých modulech a je realizován pestrou nabídkou vzdělávacích aktivit (přednášky, cvičení, sociálně-psychologický výcvik, sportovní kurzy nebo bloková výuka dramatické výchovy atd). Nedílnou součástí vzdělávání je také praktická výuka,

v některých případech konaná i v zahraničí. Obsah sledovaných hodin odpovídal nastavenému plánu učiva podle akreditovaného vzdělávacího plánu.

Učitelé ukázali dobrou připravenost na výuku, a to nejen z hlediska obsahu, využití metod, ale i nastavení pedagogických cílů směrem k posílení postojové složky vzdělávání. Přiměřeným způsobem vedou studenty k samostatnosti a vlastní zodpovědnosti ke vzdělávání. Studenti byli vesměs dobře motivovaní k zapojení se do průběhu hodin, aktivně pracovali, učitelé jim dokázali dát dostatek prostoru pro pochopení učiva. Výuka odborných předmětů jasně směřovala k využití získaných vědomostí a zejména dovedností v pedagogické praxi. Z metod pedagogové nejčastěji zařazovali řízený rozhovor či diskusi na dané téma, práci s textem, efektivně byla využita i skupinová práce studentů nebo prezentace jejich vlastní přípravy pro vzdělávání, např. dětí v mateřské škole. Zejména v rámci dálkového studia byly uplatněny jejich pedagogické zkušenosti z pracovního života. Učitelé do hodin účelně začleňovali didaktickou techniku, často k prezentaci obsahu výuky nebo sledování např. výukových videí apod. Studentům se dostávalo smysluplné zpětné vazby, která jim dodávala potřebnou podporu a umožňovala další posun. Její součástí bylo často i doporučování dalších zdrojů informací a podnětů pro vlastní učení studentů a jejich přípravu k absolvitoriu. Čas hodin byl maximálně účelně využit, včetně závěru s dostatečným prostorem pro sebereflexi i reflexi směrem ke spolužákům, ale i vyučujícím.

Vzdělávací program domova mládeže navazuje na vzdělávací zaměření střední školy, využívá zejména strategie vycházející z pedagogiky volného času a svým nastavením se výrazně orientuje na osvojování příslušných klíčových kompetencí žáků. Realizace výchovně vzdělávacích aktivit posiluje sounáležitost se školou, žákům je poskytována podpora pro vzdělávání, stanovena je např. doba studijního klidu pro přípravu na výuku. Spoluprací s různými školskými zařízeními (např. Dětský domov Holice) je upevnován jejich vztah k budoucí pedagogické činnosti. Pozitivní a přátelská atmosféra je důležitým aspektem rozvoje zájmových aktivit. Vychovatelky se zajímají o problémy ubytovaných a pomáhají je řešit. Přínosem jsou zpracované programy primární prevence, které se zaměřují na témata aktuální v jednotlivých výchovných skupinách. K péči o prostředí vlastních pokojů i společných prostor jsou žáci motivováni nastavením povinností i tzv. volným režimem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výrazným ukazatelem kvality vzdělávání ve škole je velký zájem uchazečů o přijetí, vedení každoročně eviduje několikanásobný převis přihlášených nad počtem přijímaných. Zájemci jsou motivováni jak příznivými podmínkami ke vzdělávání, tak zejména výsledky, jež jsou odrazem efektivní realizace kvalitně zpracovaných vzdělávacích programů.

Výsledky výuky v jednotlivých předmětech ve střední škole učitelé průběžně monitorují a ověřují obvyklými diagnostickými a evaluačními nástroji. Úroveň osvojených vědomostí a dovedností zaznamenávají formou klasifikace. Cennou zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávání poskytuje vedení školy externí testování. Výkony žáků zpravidla odpovídají oblasti republikového průměru. V rámci celkového hodnocení na vysvědčení se výsledky žáků oproti minulé inspekční činnosti mírně zlepšily. Na konci 1. pololetí školního roku 2021/2022 prospělo s vyznamenáním necelých 27 % žáků, což lze připsat dílcímu zvýšení zařazovaných aktivizujících metod a forem výuky, které motivují žáky k další práci. Zásadní výukové problémy se nevyskytují, neprospírajících bylo přibližně 1 %. Žákům v oblasti rizika školního neúspěchu jsou nejčastěji jako podpora nabízeny konzultace, v některých předmětech doučování. Na konci minulého školního roku, jenž byl výrazně poznamenán

pandemií Covid-19, bylo žáků s vyznamenáním významně více, a to 37 %, což odpovídalo doporučení MŠMT k pozitivnímu hodnocení po dlouhém období distanční výuky. Maturitní zkoušku úspěšně zvládlo 97 % žáků, s vyznamenáním skoro polovina z nich.

Pozitivní bilance hodnocení chování ukazuje dobrou účinnost preventivních aktivit. Škole se daří zachytávat projevy rizikového chování již v prvopočátku, řešit je a přijímat opatření ve spolupráci všech zainteresovaných, včetně odborníků z jiných institucí. Počet výchovných opatření jako jsou napomenutí nebo důtky je minimální. V případě potřeby jsou udělovány pochvaly, a to převážně za reprezentaci školy v soutěžích či za účast na různých školních akcích.

Ve vyšší odborné škole musí studenti v předepsaných modulech pro daný ročník a zaměření dosáhnout úspěšného výsledku předem určeným způsobem klasifikace (zápočet, klasifikovaný zápočet, zkouška). Nastavený kreditní systém studia je přínosem pro vzájemnou prostupnost mezi vyššími odbornými školami, případně si studenti tímto způsobem zvykají na principy hodnocení na vysokých školách. Ve školním roce 2020/2021 bylo z celkového počtu 468 studentů celkem 212 studentů nehodnoceno, zejména z důvodů nemožnosti absolvovat praktickou část výuky kvůli opatřením v souvislosti s pandemií Covid-19, mnoho studentů také v tomto období studium přerušilo, chodilo do zaměstnání nebo vykonávalo dobrovolnickou činnost. Klasifikace byla posunuta do podzimního semestru 2021/2022, po dokončení všech zápočtů a zkoušek dokončilo ročník 21 % studentů s vyznamenáním, 19 % neprospělo a ukončilo studium, případně požádalo o opakování ročníku. K absolutoriu studenti předkládají zkušební komisi vlastní portfolio, které si vedou od zahájení svého studia, jeho součástí je vedle prací také jejich hodnocení pedagogy. V minulém školním roce absolutorium úspěšně zvládlo 98 % studentů, z toho 40 % s vyznamenáním.

Důležitou součástí života školy je účast žáků a studentů v různých soutěžích a její prezentace na veřejnosti, což bylo v posledních dvou letech výrazně ovlivněno pandemií Covid-19. Většina akcí se neuskutečnila, jejich konání bylo přesunuto na pozdější dobu. Úspěchů žáci pravidelně dosahují ve středoškolské odborné činnosti, ve společenskovědních soutěžích, za svůj projekt obdrželi cenu Gratias Tibi za občanskou angažovanost. Dlouhodobě na výborné úrovni reprezentuje školu pěvecký sbor.

Závěry

Vývoj školy

- škola si dlouhodobě udržuje velmi dobrou úroveň ve všech oblastech své činnosti, což přináší stálý zájem uchazečů o vzdělávání,
- od minulé inspekční činnosti došlo k nárůstu počtu žáků (a tříd) ve střední škole,
- průběžně se zlepšují materiální podmínky, modernizují se učební pomůcky i vybavení učeben.

Silné stránky

- výuka zaměřená na získávání praktických dovedností využitelných v dalším pracovním životě,
- klidná, příjemná pracovní atmosféra podporující vytváření prosociálních vztahů,
- prostorové a materiální podmínky podporující účelnou realizaci vzdělávacího programu domova mládeže,

- zaměření školního vzdělávacího programu domova mládeže na účelné rozvíjení klíčových kompetencí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- chybějící práce žáků s různými zdroji informací,
- chybějící závěry hodin z hlediska vyhodnocení cílů výuky a sebereflexe žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- zajistit pro celý pedagogický sbor vzdělávací akci s tematikou práce se vzdělávacími cíli, sebehodnocení a sebereflexe,
- zaměřit se při výuce na práci žáků s informacemi.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přjmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejně lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csei.csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 11. 5. 2022
2. Školní vzdělávací program „Předškolní pedagogika a vychovatelství“ platný od 1. 9. 2018
3. Školní vzdělávací program „Pedagogické lyceum“ platný od 1. 9. 2017
4. Akreditovaný vzdělávací program „75-31-N/03 Předškolní a mimoškolní pedagogika“ platný od 1. 9. 2019
5. Školní vzdělávací program domova mládeže platný od 1. 9. 2019
6. Školní matrika – školní rok 2021/2022
7. Školní řád střední školy platný od 1. 9. 2021
8. Školní řád vyšší odborné školy platný od 1. 9. 2018
9. Vnitřní řád domova mládeže – školní rok 2021/2022
10. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2021/2022
11. Třídní knihy - školní rok 2021/2022
12. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2020/2021
13. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní rok 2020/2021, 2021/2022
14. Koncepce dlouhodobého rozvoje školy a Koncepce rozvoje školy 2021 – 2022
15. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - školní rok 2021/2022
16. Minimální preventivní program - školní rok 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám řediteli inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Martina Černá, školní inspektorka

Mgr. Hana Řebíčková, školní inspektorka

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Ing. Milan Johanis, odborník na vysší
odborné vzdělávání

Mgr. Mirka Machková v. r.

PhDr. Martina Černá v. r.

Mgr. Hana Řebíčková v. r.

Mgr. Martin Valášek v. r.

Bc. Daniela Růžová v. r.

Ing. Milan Johanis v. r.

V Pardubicích 8. 6. 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Stanislav Leniček, ředitel školy

Mgr. Stanislav Leniček v. r.

V Litomyšli 20. 6. 2022